

آشکارسازی نظارت‌نشده تغییرات از تصاویر چندزمانه SAR مبتنی بر ادغام خوشبندی و مدل منحنی فعال

آرمین مقیمی^۱، صفا خزائی^۲، حمید عبادی^۳

۱- کارشناس ارشد فتوگرامتری، دانشکده زئودزی و ژئوماتیک، دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی

۲- استادیار، مرکز تحقیقات عمران و سازندگی، دانشگاه جامع امام حسین (ع)

۳- دانشیار، دانشکده زئودزی و ژئوماتیک، دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی و عضو قطب علمی سیستم اطلاعات جغرافیایی

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۴/۰۵/۰۷ | تاریخ پذیرش مقاله: ۱۳۹۵/۰۵/۱۲

چکیده

در این تحقیق روشی جهت آشکارسازی نظارت‌نشده‌ی تغییرات در تصاویر چندزمانه SAR مبتنی بر ادغام خوشبندی و مدل منحنی فعال ارائه شده است. در این روش، با استفاده از فیلتر گابور، در مقیاس و در جهات مختلف، اطلاعات بافتی تصویر استخراج می‌گردد و جهت کاهش وابستگی میان ویژگی‌های استخراجی و اطلاعات تصاویر، از آنالیز مؤلفه اصلی با هسته کرنل (KPCA) استفاده می‌شود. همچنین، برای تولید تصویر اختلاف از تبدیل موجک گستته و بهمنظور تولید منحنی اولیه برای مدل منحنی فعال از خوشبندی گوستافسون کیسل (GKC) استفاده می‌شود. در نهایت از مدل منحنی فعال ناحیه مبنای غیر پارامتریک برای تولید نقشه تغییرات، مبتنی بر مناطق تغییریافته و تغییرنیافته، استفاده می‌شود. جهت ارزیابی عملکرد روش پیشنهادی دو مجموعه تصاویر ماهواره‌ای چندزمانه با قدرت تفکیک مکانی بالا از سنجنده-x TerraSAR در نظر گرفته شده است. نتایج تجربی آشکارسازی تغییرات نشان می‌دهد که برای مجموعه داده اول میزان نرخ خطای کل روش پیشنهادی نسبت به مدل چان وس (Chan-Vese)، روش زنجیره تصادفی مارکوف (MRF) و ادغام زنجیره مخفی تصادفی مارکوف و بیشینه‌سازی امید ریاضی (EMHMRF) به ترتیب ۴/۹۵ درصد، ۳/۳۰ درصد و ۳/۳۴ درصد کاهش‌یافته است و برای مجموعه داده دوم میزان نرخ خطای کل روش پیشنهادی نسبت به مدل Chan-Vese، Rosh زنجیره تصادفی MRF و EMMRF به ترتیب ۲/۵۶ درصد، ۱/۸۶ درصد و ۱/۸۷ درصد کاهش‌یافته است. همچنین نتایج نشان می‌دهد که استفاده از روش خوشبندی GKC موجب تولید منحنی اولیه با حداقل زمان همگرایی برای مدل منحنی فعال گشته و استفاده از مدل منحنی فعال موجب افزایش دقیق تولید نقشه تغییرات با استفاده از فرآیندی تکراری شده است.

کلید واژه‌ها: تصاویر چندزمانه راداری، فیلتر گابور، خوشبندی SAR، GKC، مدل منحنی فعال

* نویسنده مکاتبه کننده: آرمین مقیمی، آدرس پستی: ایران، تهران، خیابان ولی‌عصر، بالاتر از میدان ونک، تقاطع میرداماد، دانشکده مهندسی زئودزی و ژئوماتیک
تلفن: ۰۹۱۰ ۹۲۶ ۱۱۳۳

Email : moghimi.armin@gmail.com

۱- مقدمه

با $k=2$ استفاده نمود. استفاده از K-Means تبدیل PCA موجب کاهش نویه تصویر اختلاف می‌شود و در نهایت نقشه دودویی تغییرات با کیفیت بالاتری تعیین می‌شود. این تبدیل زمانی می‌تواند نتایج خوبی را در برداشته باشد که بین ویژگی‌های تصویر وابستگی خطی وجود داشته باشد. Volpi^۸ و همکارانش [۶] جهت آشکارسازی نظارت‌نشده تغییرات با استفاده از تصاویر ماهواره‌ای از روشی مبتنی بر آنالیز بردار تغییرات و روش خوشبندی کرنلی استفاده نمودند. آن‌ها به این نتیجه رسیدند که استفاده از تبدیل خوشبندی کرنلی نسبت به استفاده از خوشبندی ساده و روش‌های مبتنی بر حدآستانه‌گذاری موجب کاهش نویه در تولید نقشه تغییرات می‌شود. تعیین نوع کرنل، خود وابسته به داده‌های ورودی جهت آشکارسازی تغییرات است و ممکن است با تغییر داده‌ها نوع کرنل نیز تغییر کند. همچنین تعیین پارامترهای مناسب کرنل برای این روش‌ها خود از جمله چالش‌های مهم این روش‌ها است. مقیمه و همکارانش [۷]، جهت آشکارسازی نظارت‌نشده تغییرات تصاویر راداری، از روشی مبتنی بر ادغام خوشبندی ^۹ میانگین فازی^۹ (FCM) و زنجیره مخفی تصادفی مارکوف به کمک الگوریتم ژنتیک^{۱۰} استفاده کردند. آن‌ها به این نتیجه رسیدند که استفاده از الگوریتم ژنتیک، موجب انتخاب بهینه پارامتر فازی ساز در خوشبندی FCM می‌شود و استفاده از زنجیره مخفی تصادفی مارکوف موجب بهبود نتایج کلی آشکارسازی نظارت‌نشده تغییرات با در نظر گرفتن اطلاعات مکانی می‌شود. وابستگی این روش به پارامتر اثر همسایگی و نیاز به دانش اولیه از توزیع داده‌ها در تصویر اختلاف از جمله محدودیت‌های این روش می‌باشد. قبری و همکارانش [۸]، یک روش نظارت‌نشده جهت آشکارسازی تغییرات

آشکارسازی تغییرات یکی از کاربردهای مهم سنجش از دور است، که در آن به پردازش و معرفی اختلاف بین مناطق مختلف در تصاویر هوایی و ماهواره‌ای چند زمانه می‌پردازند [۱]. آشکارسازی تغییرات در سنجش از دور به دو روش نظارت‌شده و نظارت‌نشده صورت می‌گیرد [۳، ۲]. روش‌های نظارت‌شده، برخلاف روش‌های نظارت‌شده، جهت یادگیری کلاس‌ها نیاز به نمونه‌های آموزشی^۱ ندارند [۴]. استفاده از آشکارسازی نظارت‌نشده تغییرات، مربوط به زمانی است که حصول نقشه دودویی تغییرات که تنها محل تغییرات را نشان می‌دهد کافی بوده و نیازی به استخراج نقشه ماهیت تغییرات^۲ نیست. آشکارسازی نظارت‌نشده تغییرات، حساسیت بالایی به شرایط حاکم بر تصویربرداری دارند و نرمالیزاسیون رادیومتریکی^۳ از مراحل اجتناب‌ناپذیر در آن‌ها می‌باشد. سرعت بالا و هزینه محاسباتی کم از جمله خصوصیات این روش‌ها است.

آشکارسازی نظارت‌نشده تغییرات از سه مرحله اصلی تشکیل شده است. مرحله اول پیش‌پردازش، مرحله دوم تولید تصویر اختلاف^۴ و مرحله سوم شامل تولید نقشه دودویی^۵ تغییرات با استفاده از الگوریتم‌های تصمیم‌گیری است [۵]. اکثر روش‌های آشکارسازی نظارت‌نشده تغییرات براساس بهبود روش‌های تولید تصویر اختلاف و الگوریتم‌های تصمیم‌گیری است [۲]. Celik^۶ [۲]، جهت آشکارسازی تغییرات نظارت‌نشده با استفاده از تصاویر ماهواره‌ای از روشی مبتنی بر تبدیل آنالیز مولفه اصلی^۷ (PCA) و روش خوشبندی

¹ Training samples² “From to” change map³ Radiometric normalization⁴ Difference image⁵ Binary⁶ Celik⁷ Principal component analysis⁸ Volpi⁹ Fuzzy c-means¹⁰ Genetic algorithm

را ارائه کرد. در این روش، در مرحله اول جهت تولید تصویر اختلاف مقاوم در برابر نوفه از UDWT استفاده شده است. در مرحله دوم نقشه دودویی تغییرات که معرف مناطق تغییریافته و تغییرنیافته است از بخش‌بندی چندمقیاسه تصویر اختلاف^۱ با استفاده از مدل منحنی فعال ناحیه مبنا غیر پارامتریک بهدست می‌آید. نتایج حاصل از این روش در برابر با سایر روش‌ها دارای برتری می‌باشد. وابستگی مدل منحنی فعال به منحنی اولیه و وابستگی این مدل‌ها به پارامترهای ورودی از جمله محدودیت‌های این روش می‌باشد. محدودیت دیگر این روش‌ها زمان بر بودن فرآیند همگرایی منحنی به محدوده تغییرات است. همچنین تاثیر استفاده از اطلاعات بافتی به عنوان ورودی الگوریتم آشکارسازی نظارت نشده تغییرات در این روش‌ها در نظر گرفته نشده است.

استفاده از صرفاً اطلاعات تصویری جهت آشکارسازی تغییرات مناطق یکنواخت در تصاویر ماهواره‌ای با قدرت تفکیک مکانی پایین و متوسط، منجر به نتایج خوبی می‌شود؛ اما در زمان استفاده از تصاویر ماهواره‌ای با قدرت تفکیک مکانی بالا و دارای مناطق غیرهمگون، استفاده از صرفاً اطلاعات تصویر مناسب نمی‌باشد [۱۱]. هرچه حد تشخیص مکانی تصاویر افزایش یابد، ممکن است صحت آشکارسازی تغییرات کاهش یابد. علت این امر را می‌توان در افزایش کلاس‌های تغییرات مختلف و درنتیجه افزایش پراکندگی این کلاس‌ها دانست. از این رو در این تحقیق به دلیل امکان وجود مناطق تغییریافته با بافت‌های مختلف فیلتر گابور^۲ جهت استخراج اطلاعات بافتی تصاویر ورودی، استفاده شده است. سرعت و تنوع بالای تولید اطلاعات بافتی نسبت به سایر روش‌ها موجب استفاده از این فیلتر در جهت استخراج اطلاعات بافتی نسبت به سایر

⁶ Diffrence image⁷ Gabor

با استفاده از تصاویر پلاریمتری رadar با روزنی ترکیبی مبتنی بر الگوریتم حد آستانه‌گذاری کمینه خطای را به کردند. نیاز به تابع توزیع مناسب و همپوشانی بین مناطق تغییریافته و تغییرنیافته از جمله مواردی است که باید در آشکارسازی تغییرات با استفاده از الگوریتم حد آستانه گذاری کمینه خطای در نظر گرفته شوند. اخیراً روش‌های موثری در زمینه آشکارسازی نظارت نشده تغییرات بر مبنای بخش‌بندی^۳ تصویر اختلاف با استفاده از مدل منحنی فعال ارائه شده است که نسبت به سایر روش‌ها دارای عملکرد بهتری است [۹، ۱۰]. بازی^۴ و همکارانش [۹] از بخش‌بندی چندمقیاسه^۵ در جهت آشکارسازی نظارت نشده تغییرات از داده‌های سنجش از دوری استفاده نمودند. در فرآیند بخش‌بندی چند مقیاسه، تصویر اختلاف با استفاده از فرآیند تکراری در دو مقیاس و دو جهت، پایین نمونه‌برداری^۶ می‌شود؛ بنابراین در مرحله اول نقشه دودویی تغییرات به وسیله بخش‌بندی چندمقیاسه تولید می‌شود و در مرحله دوم نتایج بخش‌بندی با فاکتور دو و در دو جهت تغییر مقیاس داده و به عنوان بخش‌بندی اولیه جهت برآورده از آشکارسازی نظارت نشده تغییرات برای قدرت تفکیک مکانی بهتر بکار می‌رود. این فرآیند تا زمانی ادامه می‌یابد که بخش‌بندی نهایی از نظر حد تفکیک مکانی با حد تفکیک مکانی تصویر اختلاف یکسان گردد. عدم آشکارسازی تغییراتی که پشتیبانی مکانی خود را از دست داده‌اند به دلیل فرآیند پایین نمونه‌برداری از جمله مشکلات این روش است.

سیلیک [۱۰] روشی نوین در جهت آشکارسازی نظارت نشده تغییرات بر مبنای تبدیل موجک گسسته بدون کاهش اطلاعات^۷ (UDWT) و مدل منحنی فعال

¹ Segmentation² Bazi³ Multiresolution segmentation⁴ Down sampling⁵ Undecimated Discrete Wavelet Transformation

۲- مواد و روش‌ها

در ادامه به معرفی روش‌ها و مدل‌های مورداستفاده و همچنین داده‌های ورودی این تحقیق پرداخته شده است.

۱-۱- فیلتر گابور

فیلتر گابور برای اولین بار برای آشکارسازی سیگنال اصلی از سیگنال نویه ارائه شد [۱۲]. پس از آن توابع گسترش یافته‌ی گابور برای تصاویر دوبعدی مطرح شد. با توجه به خصوصیاتی نظیر سادگی و امکان انتخاب جهت و فرکانس در استخراج اطلاعات تصویر، از این فیلتر های در زمینه های مختلف پردازش تصویر و ماشین بینایی استفاده می شود [۱۲]. فیلتر گابور حاصل مدولاسیون تابع سینوسی مختلط و گاوی می باشد. تابع دوبعدی گابور و تبدیل فوريه به صورت روابط (۱) و (۲) معرفی گردیده اند [۱۳].

رابطه (۱)

$$g(x, y) = \frac{1}{2\pi\sigma_x\sigma_y} \exp\left(\frac{-1}{2}\left(\frac{x^2}{\sigma_x^2} + \frac{y^2}{\sigma_y^2}\right)\right) + 2\pi j w \quad (2)$$

رابطه (۲)

$$G(u, v) = \exp\left(\frac{-1}{2}\left(\frac{(u-W)^2}{\sigma_u^2} + \frac{v^2}{\sigma_v^2}\right)\right) \quad (3)$$

$$\sigma_u = \frac{1}{2\pi\sigma_x}, \quad \sigma_v = \frac{1}{2\pi\sigma_y}$$

به طوری که، W بیانگر فرکانس تابع سینوسی، σ_x و σ_y بیانگر انحراف معیار در جهت x و y در حوزه مکان می باشد و σ_u و σ_v بیانگر انحراف معیار در جهت u و v در حوزه فرکانس می باشد. شکل (۱) نمونه‌ای از قسمت حقیقی و موهومی فیلتر گابور را نشان می دهد. به طور کلی برای انتخاب پارامترهای فیلترهای گابور از دو روش نظارت شده و نظارت نشده استفاده می شود. در روش نظارت شده، با استفاده از مجموعه از پارامترها، به روش آزمون و خطاب برای یافتن فیلتر بهینه برای یک مسئله خاص استفاده می شود، در حالی که در روش بدون نظارت، از یک بانک فیلتر که در حوزه فرکانس

روش‌ها شد.

در این روش جهت تولید تصویر اختلاف بهینه و مقاوم در برابر نویه از تلفیق به روش تبدیل موجک گستته^۱ (DWT) استفاده شد. علت استفاده از تلفیق تصاویر اختلاف حاصل از الگوریتم‌های مختلف، بهره‌برداری از مزایای هر یک از آن‌ها در قالب یک تصویر اختلاف است. جهت تولید نقشه دودویی تغییرات از روی تصویر اختلاف تولید شده در مرحله قبل ابتدا منحنی اولیه مدل منحنی فعال^۲ با استفاده از خوش‌بندی گوستافسون کسل^۳ (GKC) تولید شده تا مدل منحنی فعال در فرآیندی تکراری بتواند مرز صحیحی از تغییرات را تشخیص دهد. در حقیقت استفاده از مقدار اولیه نزدیک به جواب نهایی موجب افزایش سرعت و دقیقی مدل منحنی فعال در آشکارسازی تغییرات شده است. در ادامه، در بخش دوم ابتدا توضیح مختصراً درباره فیلتر گابور، تولید تصویر اختلاف با استفاده از روش تبدیل موجک گستته (DWT) می شود. سپس مفاهیم تئوری مربوط به خوش‌بندی GKC و منحنی فعال غیر پارامتریک ناحیه مینا رائمه می شود. همچنین در این بخش مجموعه داده‌های مورداستفاده در این تحقیق، و معیارهای ارزیابی کمی و کیفی جهت بررسی عملکرد روش‌های آشکارسازی نظارت نشده تغییرات ارائه می شود. در بخش سوم، الگوریتم پیشنهادی در جهت آشکارسازی نظارت نشده تغییرات تشریح می گردد. در بخش چهارم به ارائه نتایج تجربی حاصل از پیاده‌سازی الگوریتم پیشنهادی و سایر روش‌ها بر روی مجموعه داده‌های مورداستفاده، پرداخته می شود. در بخش پایانی (پنجم) نیز نتایج و پیشنهادات این تحقیق ارائه می شوند.

¹ Discrete Wavelet Transformation

² Active Contour model

³ Gustafson kesel clustering

در نظر گرفته شود، آنگاه بانک فیلترهای گابور از طریق انبساط و دوران موجک گابور($g(x,y)$) از روابط (۴) تا (۷) به دست می‌آید [۱۲].

ب

شکل ۱: الف: قسمت حقیقی، ب: قسمت موهومی فیلتر گابور

تصاویر اختلاف حاصل از نسبت لگاریتم^۲ (X_{d_1}) و نسبت میانگین^۳ (X_{d_2}) به روش استفاده می‌شود. تصاویر اختلاف نسبت لگاریتم و نسبت میانگین از روابط (۸) و (۹) به دست می‌آیند [۱۴].

$$X_{d_1} = \left| \log \frac{X_2}{X_1} \right| = |\log(X_2) - \log(X_1)| \quad \text{رابطه (۸)}$$

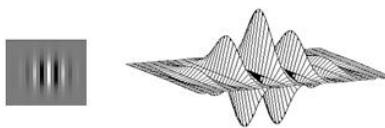
$$X_{d_2} = 1 - \min\left(\frac{\mu_1}{\mu_2}, \frac{\mu_2}{\mu_1}\right) \quad \text{رابطه (۹)}$$

که در رابطه فوق μ_1 و μ_2 میانگین مقادیر پنجره‌ای با ابعاد مشخص حول هر یک از پیکسل‌های تصاویر ورودی X_1 و X_2 است. با استفاده از نسبت لگاریتم نوافه اسپیکل به نوافه‌های جمع‌شونده^۴ تبدیل می‌شود [۱۴]. نسبت میانگین در مقابل با نوافه اسپیکل مقاوم می‌باشد. از آنجایی که تصویر اختلاف بهینه، باید توانایی بالایی در تولید اطلاعات مربوط به تغییرات و عدم تغییرات داشته باشد، این تصویر می‌تواند از تلفیق تصاویر اختلاف دیگر به دست آید. تلفیق تصویر تکنیکی برای ترکیب اطلاعات چندین تصویر، جهت دستیابی به تصویری با اطلاعات بیشتر می‌پاشد [۱۴].

یک روش چندمقیاسی است که می‌تواند به خوبی تصاویر با قدرت تفکیک‌های متفاوت را مدیریت کند [۱۴]. امکان تجزیه تصاویر اختلاف را به صورت ضرایب مختلفی که حاوی اطلاعات هستند، فراهم می‌آورد. این تبدیل شامل فیلترینگ و

گسترده شده است، استفاده می‌گردد [۱۳].

در این تحقیق از بانک فیلتر که درجه افزونگی پایینی را شامل می‌شود در جهت تولید ویژگی‌های بافتی استفاده شد. اگر $(g(x,y))$ به عنوان موجک اساسی گابور

الف

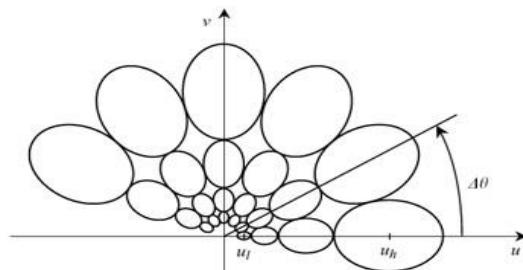
$$g_{mn}(x,y) = aG(x',y') \quad \text{رابطه (۴)}$$

$$x' = a^{-m}(x \cos \theta + y \sin \theta) \quad \text{رابطه (۵)}$$

$$y' = a^{-m}(-x \sin \theta + y \cos \theta) \quad \text{رابطه (۶)}$$

$$\theta = \frac{n\pi}{K} \quad \text{رابطه (۷)}$$

در روابط فوق، n بیانگر تعداد دوران‌های لازم بیانگر تعداد مقیاس لازم، θ بیانگر جهت دوران و K تعداد کل جهت‌ها است. ضریب a^{-m} به این منظور به کاررفته است که از استقلال انرژی نسبت به پارامتر m اطمینان حاصل شود. برای طراحی فیلتر باید پوش منحنی‌های نصف توان منحنی‌های پاسخ فیلتر در طیف فرکانس نظیر شکل (۲) با یکدیگر تماس داشته باشند.

شکل ۲: منحنی‌های نشان‌دهنده دامنه نیم پیک پاسخ فیلتر گابور

۲-۲- تولید تصویر اختلاف با تبدیل DWT

به دلیل وجود نوافه اسپیکل^۱ در تصاویر SAR، جهت تولید تصویر اختلاف در این تصاویر از تلفیق

² Log-ratio

³ Mean-ratio

⁴ Additive noise

^۱ Speckle noise

به طوری که، ماتریس A از رابطه (۱۲) به دست می‌آید

$$A_i = [\rho_i | (F_i)]^{\frac{1}{\eta}} F_i^{-1} \quad (12)$$

به طوری که، ρ_i یک پیش تعريف ثابت برای کنترل شکل خوش نام می‌باشد و η بیانگر ابعاد نمونه ورودی (باندهای تصویر ماهواره‌ای) می‌باشد، اما معرف دترمینان Fi ماتریس کواریانس برای هر خوش می‌باشد که به صورت رابطه (۱۳) بیان می‌شود [۱۷].

$$F_i = \frac{\sum_{j=1}^n (\mu_{ik}^m)^t A_i (x_j - c_i)}{\sum_{j=1}^n (\mu_{ik}^m)} \quad (13)$$

۴-۲ مدل منحنی فعال

مدل منحنی‌های فعال، اولین بار توسط Kass و همکارانش در سال ۱۹۸۸ معرفی گردید و به مدل اسنیک^۷ مشهور گردید [۱۸، ۱۹، ۲۰]. این مدل‌ها، منحنی‌های تعریف شده در فضای تصویر می‌باشند که هدف آن‌ها شناسایی محدوده عوارض موجود در تصویر است. با تعریف یکتابع انرژی برای منحنی و کمینه‌سازی این تابع، منحنی به سمت لبه عوارض موجود در تصویر حرکت نموده و زمانی که منحنی به لبه عارضه هدف منطبق می‌گردد، تابع انرژی نیز به کمترین مقدار خود می‌رسد [۱۸، ۲۰]. منحنی‌های فعال جزء روش‌های پرکاربرد در علوم مختلف از جمله مهندسی پزشکی، ماشین بینایی، رباتیک، فتوگرامتری و سنجش از دور است. تحقیقات بعدی روی این مدل باعث گردید که دسته‌بندی‌هایی روی آن صورت گرفته و منحنی‌های فعال با عنوانی کلی برای تمامی مدل‌های مبتنی بر این روش تبدیل گردند. به طور کلی منحنی‌های فعال به دو دسته لبه مبنا و ناحیه مبنا تقسیم می‌شوند که هر کدام از آن‌ها خود دارای دو نوع پارامتریک و غیر پارامتریک هستند [۱۹].

نمونه‌برداری^۱ هر یک از تصاویر اختلاف با استفاده از فیلتر پایین‌گذر^۲ و بالاگذر^۳ می‌باشد، که در نتیجه این عملیات LL، LH، HL و HH که به آن‌ها ضرایب موجک^۴ نیز گفته می‌شود، در اولین سطح تجزیه تولید می‌شود [۱۵]. پس از اینکه ضرایب به درستی ترکیب شدند و اطلاعات موجود در تصاویر مرجع جمع‌آوری شدند، تصویر تلفیق شده با استفاده از تبدیل موجک گسسته معکوس^۵ (IDWT) به دست می‌آید و در آن تمامی اطلاعات تصاویر اختلاف با روش‌های موردنظر، موجود است. شکل (۳) روند کلی تلفیق تصاویر اختلاف X_{d_1} و X_{d_1} را با استفاده از DWT نشان می‌دهد.

۳-۲ خوشبندی گستافسون کسل^۶ (GKC)

برای تولید منحنی اولیه، پس از تولید شاخص تغییرات، تصویر فوق خوشبندی می‌شود. مشکلی که در تعیین تغییرات وجود دارد، همپوشانی بین مناطق تغییریافته و تغییرنیافته است. ویژگی اصلی این روش مطابقت فاصله نمونه‌های ورودی تا مراکز خوشبها بر اساس تخمین ماتریس کواریانس خوشبها می‌باشد. در این الگوریتم تعداد خوشبها (c) از قبل مشخص شده است. تابع هدفی که برای این الگوریتم تعریف شده است به صورت رابطه (۱۰) می‌باشد [۱۷، ۱۶].

$$J = \sum_{i=1}^C \sum_{j=1}^n (\mu_{ik}^m)^t D_{ij}^2 \quad (10)$$

که در این تابع هدف، μ_{ik} بیانگر درجه تعلق نمونه ورودی نام به خوش b می‌باشد و m عدد فازی ساز می‌باشد. فاصله D_{ij} از رابطه (۱۱) به دست می‌آید [۱۷].

$$D_{ij} = \sqrt{(x_j - c_i)^t A_i (x_j - c_i)} \quad (11)$$

¹ Resampling

² Low frequency filter

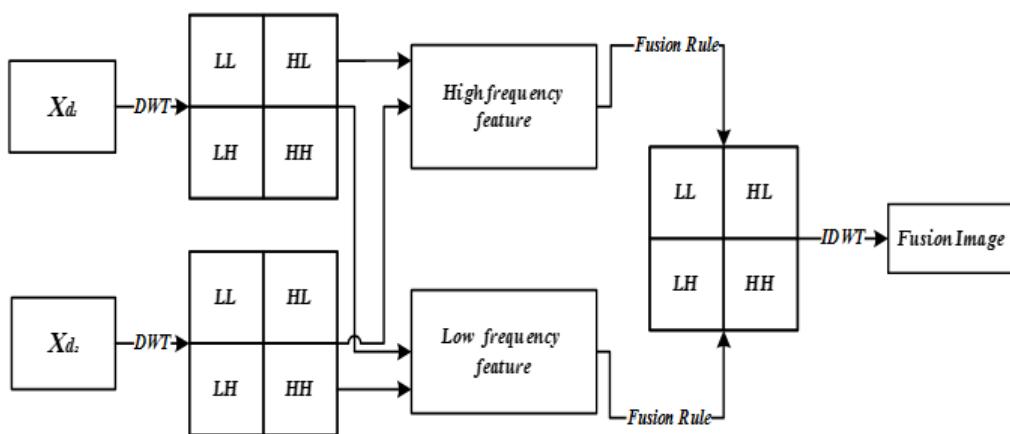
³ High frequency filter

⁴ Wavelet Coefficients

⁵ Inverse Discrete wavelet transform

⁶ Gustafson kesel clustering

⁷ Snake

شکل ۳ : روند کلی تلفیق تصاویر اختلاف با استفاده از تبدیل DWT

مقدار میانگین مقادیر پیکسلی تصویر برای نواحی Ω_1 و Ω_2 است. بعد از معرفیتابع انرژی مدل، لازم است که این معادله کمینه شده و معادله حرکت منحنی به دست آید [۱۶]. جهت نمایش منحنی C ، کمینه سازی و اجرای این مدل از تئوری سطح همتراز استفاده می شود. ایده اصلی سطوح همتراز نمایش یک منحنی توسط یک تابع غیرپارامتریک مانند ϕ است که بیانگر فاصله اقلیدسی هر نقطه تا منحنی C می باشد بر این اساس ϕ یک تصویر هماندازه با تصویر اصلی است که مقدار هر پیکسل آن برابر با کوتاهترین فاصله آن پیکسل از منحنی C می باشد. سطح همتراز صفر^۲ $C(t)$ به صورت رابطه (۱۵) تعریف می شود [۱۹, ۲۰]. رابطه (۱۵)

$$\begin{cases} \phi(t, x, y) < 0 & (x, y) \text{ is in } \Omega_1 \\ \phi(t, x, y) = 0 & (x, y) \text{ is on } C \\ \phi(t, x, y) > 0 & (x, y) \text{ is in } \Omega_2 \end{cases}$$

به طوری که، $\phi(t, x, y)$ موقعیت پیکسل در لحظه t نسبت به منحنی C در تصویر است. جهت بیان تابع انرژی مدل Chan-Vese بر اساس تئوری سطح همتراز از دو تابع مشهور δ تابع ضربه^۳ و H تابع هویساید^۴ استفاده شد [۱۸, ۱۰].

در بسیاری از داده ها عوارض دارای لبه واضح نبوده و مهم ترین مشخصه ای که این عوارض را از یکدیگر تفکیک می نماید، تفاوت درجات خاکستری عوارض مختلف و همگن بودن مقادیر پیکسل های داخلی آن ها می باشد. جهت شناسایی و استخراج این عوارض مدل های لبه مبنا جوابگو نبوده و با مشکل مواجه است. به این دلیل اولین مدل از توابع ناحیه مبنای غیر پارامتریک، توسط چان و وس^۱ در سال ۲۰۰۱ معرفی گردید [۱۶]. اگر $X: \Omega \rightarrow \mathbb{R}$ تصویر اختلافی است که شامل دو ناحیه همگون Ω_1 و Ω_2 است به طوری که $\Omega_1 \cup \Omega_2 = \Omega$. هدف از الگوریتم چان و وس پیدا کردن منحنی است که بتواند تصویر اختلاف را به دو ناحیه Ω_1 و Ω_2 تقسیم کند. تابع انرژی مدل چان و وس از رابطه (۱۴) به دست می آید [۹، ۱۰ و ۱۸]. رابطه (۱۴)

$$E(C, c_1, c_2) = \lambda_1 \int_{\Omega_1} (X - c_1)^2 dx dy + \lambda_2 \int_{\Omega_2} (X - c_2)^2 dx dy + \mu(Length(C))$$

در رابطه (۱۴)، پارامترهای λ_1 و λ_2 مقادیر ثابت و Ω_1 و Ω_2 نواحی و جهت تنظیم اثر نواحی Ω_1 و Ω_2 تعريف شده اند. همچنین μ پارامتر ثابت و مثبت در تنظیم طول منحنی C می باشد. c_1 و c_2 به ترتیب

² Zero level set³ Dirac function⁴ Heaviside function¹ Chan and Vese

(رابطه ۱۶)

$$E(\phi, c_1, c_2) = \int_{\Omega} (\lambda_1(X - c_1)^2(1 - H(\phi(x, y))) + \lambda_2(X - c_2)^2H(\phi(x, y)) + \mu\delta(\phi(x, y)|\nabla H(\phi(x, y))|))$$

با در نظر گرفتن معادله اولر-لگرانژ که از معادله (۱۷) به دست می‌آید تابع انرژی کمینه می‌شود [۱۸، ۱۰، ۹].

$$\frac{\delta\phi}{\delta t} = \delta_\varepsilon(\phi) \left[\mu \operatorname{div} \left(\frac{\nabla \phi}{|\nabla \phi|} \right) - (X(x, y) - c_1)^2 + (X(x, y) - c_2)^2 \right] \quad (رابطه ۱۷)$$

مجموعه دوم این تصویر به ترتیب $570 * 570$ و $900 * 900$ پیکسل می‌باشد. قدرت تفکیک مکانی این تصاویر حدود دو متر می‌باشد که جهت یکسان‌سازی اندازه پیکسل‌های دو تصویر هر یک از آن‌ها توسط روش نزدیک‌ترین همسایه به قدرت تفکیک مکانی سه متر نمونه‌برداری شدند. جهت ارزیابی کمی تاثیرات روش پیشنهادی، نقشه مرجع براساس تفسیر بصری دو تصویر و طبقه‌بندی نظارت‌شده تصویر اختلاف با داده‌های آموزشی مربوط به کلاس تغییر و عدم تغییر که با توجه به تصاویر آرشیو گوگل ارث^۲ و تفسیر بصری توسط عامل خبره از سطح تصویر جمع‌آوری شدند، تهیه گردیده است. همچنین در جهت پیاده‌سازی روش پیشنهادی و سایر روش‌ها به منظور آشکارسازی نظارت‌نشده تغییرات، از اطلاعات شدت تصاویر SAR استفاده شد. شکل (۵) دو مجموعه تصویر چند زمانه SAR و نقشه مرجع مربوط به آن‌ها را نشان می‌دهد.

۶-۲- معیارهای ارزیابی آشکارسازی تغییرات

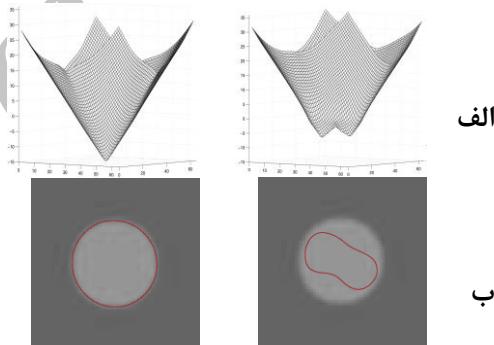
در این تحقیق جهت ارزیابی کمی نتایج حاصل از آشکارسازی نظارت‌نشده تغییرات از سه معیار، هشدار اشتباه^۳ (FA) (پیکسل‌های عدم تغییر که به غلط به عنوان پیکسل‌های تغییر انتخاب گردیده‌اند) نرخ هشدار اشتباه را با P_{FA} نمایش می‌دهند که به درصد حساب متابوی شود و

با توجه به رابطه (۱۶)، هدف کمینه کردن تابع $E(\phi, c_1, c_2)$ نسبت به ϕ می‌باشد. بر این اساس

در نهایت طی یک فرآیند تکراری تابع ϕ^{n+1} از رابطه (۱۸) به دست می‌آید [۱۸، ۱۰، ۹].

$$\phi^{n+1} = \phi^n - \Delta t \frac{\delta E}{\delta \phi}(\phi^{n-1}, c_1^n, c_2^n) \quad (رابطه ۱۸)$$

به طوری که، Δt بیانگر مرحله زمانی است که نرخ تغییرات تابع ϕ را مشخص می‌کند. شکل (۴) ارزیابی تابع ϕ و منحنی متناظر با آن را نشان می‌دهد.

شکل ۴: تخمین منحنی اولیه مدل سطح هم‌تراز (الف) تخمین تابع $\phi(x, y)$ (ب) منحنی متناظر با تابع $\phi(x, y)$ در ردیف الف [۲۱].

۶-۳- مجموعه داده‌های مورد استفاده

مجموعه داده‌های مورد استفاده در این تحقیق شامل دو مجموعه تصویر چندزمانه SAR از دریاچه چیتگر واقع در منطقه ۲۲ تهران می‌باشد. تصویر زمان اول مربوط به ۷ جولای سال ۲۰۱۱ و تصویر زمان دوم مربوط به ۱۵ می سال ۲۰۱۲، از سنجنده TerraSAR-X است. این تصاویر به صورت تک پلاریزه^۱ و با پلاریزاسیون VV اخذ گردیده‌اند. ابعاد مجموعه اول و

² Google Earth

³ False Alarm

¹ Single Look

۳- روش پیشنهادی آشکارسازی نظارت نشده تغییرات

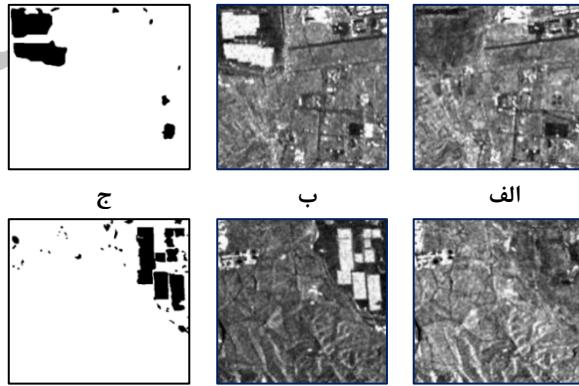
شکل (۶) مراحل روش پیشنهادی برای این منظور را نشان می‌دهد. مطابق این شکل، روش پیشنهادی از چهار مرحله اصلی تشکیل شده است. در مرحله اول، داده‌ها که شامل دو تصویر SAR مربوط به دو زمان مختلف می‌باشد مورد پیش‌پردازش قرار می‌گیرد. در مرحله دوم ویژگی‌های فیلتر گایپر از هر یک از تصاویر چندزمانه SAR استخراج می‌گردد و به منظور رفع وابستگی بین آن‌ها و اطلاعات تصویری PCA بر روی مجموع آن‌ها اعمال می‌گردد. در مرحله سوم، تصویر اختلاف بهینه با استفاده از تلفیق تصاویر اختلاف نسبت میانگین و لگاریتم به روش DWT تولید می‌شود. در مرحله چهارم به منظور تولید نقشه دودویی تغییرات، ابتدا منحنی اولیه برای مدل منحنی فعال توسط روش خوش‌بندی GKC تولید می‌شود و درنهایت با استفاده از مدل منحنی فعال با استفاده از منحنی اولیه از پیش تعريف شده تصویر اختلاف به ناحیه تغییریافته و تغییرنیافافته بخش‌بندی می‌شوند و نقشه دودویی تغییرات تولید می‌شود.

در این تحقیق از ادغام خوش‌بندی GKC با مدل منحنی فعال در جهت آشکارسازی نظارت نشده تغییرات و تولید نقشه تغییرات استفاده شده است. لازم به است که نتیجه خوش‌بندی GKC با تعداد خوش‌برابر با دو، که اشاره به مناطق تغییریافته و تغییرنیافافته دارد به عنوان منحنی اولیه (φ_0) استفاده می‌شود [۲۱].

$$\varphi_0(x, y) = -4\epsilon(0.5 - B_k) \quad (۱۹)$$

در رابطه فوق ϵ یک مقدار تنظیم‌کننده‌ی ثابت برای تابع ضربه (استفاده از یک تابع نرم‌تر نسبت به تابع ضربه مرسوم) می‌باشد و تابع ضربه به صورت رابطه (۲۰) تعریف می‌شود [۲۱].

از رابطه $P_{FA} = (FA/N_1) \times 100\%$ به دست می‌آید به طوری که N_1 بیانگر تعداد پیکسل‌های تغییر نکرده در نقشه مرجع می‌باشد. هشدار خطأ^۱ (MA) (تعداد پیکسل‌های تغییر که به غلط به عنوان پیکسل‌های عدم تغییر انتخاب گردیده‌اند) استفاده شد. نرخ هشدار خطأ را با P_{MA} نمایش می‌دهند که به درصد حساب می‌شود و از رابطه $P_{MA} = (MA/N_0) \times 100\%$ به طوری که N_0 بیانگر تعداد پیکسل‌های تغییریافته در نقشه مرجع می‌باشد. خطای کل^۲ (OE) (تعداد کل پیکسل‌هایی که به غلط برچسبدهی شده‌اند) در حقیقت این خطأ بیانگر مجموع پیکسل‌هایی می‌باشد که به اشتباه تغییریافته و تغییرنیافافته تشخیص داده شده‌اند. نرخ خطای کل را با P_{OE} نمایش می‌دهند که به درصد حساب می‌شود و از رابطه $P_{OE} = (FA + MA + N_1) \times 100\%$ به دست می‌آید.

شکل ۵: مجموعه اول از تصاویر SAR از سنجنده TerraSAR-X مورد استفاده مربوط به (الف) ۷ جولای سال ۲۰۱۱ (ب) ۱۵ می سال ۲۰۱۲، (ج) نقشه مرجع.

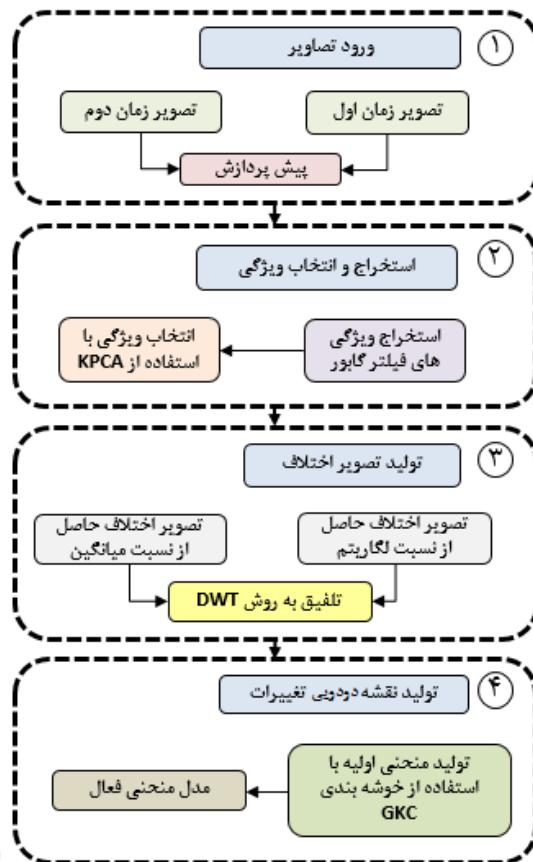
مجموعه دوم از تصاویر SAR از سنجنده TerraSAR-X مورد استفاده مربوط به (د) ۷ جولای سال ۲۰۱۱ (۵) ۱۵ می سال ۲۰۱۲، (و) نقشه مرجع.

¹ Miss Alarm

² Overall Error

تصاویر ماهواره‌ای چندزمانه SAR در چهار جهت $\theta = 0^\circ, \theta = \pi/2^\circ, \theta = \pi/4^\circ$ و $\theta = 3\pi/4^\circ$ استخراج گردید. بنابراین به ازای مقیاس و جهات استخراج ویژگی برای هر یک از تصاویر ۱۶ ویژگی تولید شد. شکل (۷) بانک فیلتر اعمال شده در این تحقیق را نشان می‌دهد. پس از اضافه نمودن ویژگی‌های استخراجی به تصویر به دلیل امکان وجود وابستگی میان ویژگی‌ها و اطلاعات تصویر، تبدیل KPCA بر روی مجموع آن‌ها با کرنل مولتی کوادراتیک اعمال گردید و مولفه‌ی اول تبدیل به عنوان نماینده هر تصویر وارد مرحله تولید تصویر اختلاف گردید. در این تحقیق، در روش پیشنهادی، تعداد خوش‌ها در خوشبندی K-Means را برابر با ۲ در نظر گرفته شد که معرف مناطق تغییریافته و تغییرنیافته است. پارامترهای مدل سطوح هم‌تراز با توجه به تحقیق [۲۰] برابر با $T = 0.5$ ، $\lambda = 0.5$ ، $\mu = 0.4$ تنظیم گردید. در تنظیم پارامتر بیشترین تکرار مدل منحنی فعال T جهت رسیدن به منحنی بهینه برای تولید نقشه دودویی تغییرات، از سطح صفر $T = 0$ که همان منحنی اولیه به دست آمده از خوشبندی GKC است تا سطح $T = 5$ روش پیشنهادی مورد ارزیابی قرار گرفت. نتایج حاصل از بررسی تکرار منحنی را برای مجموعه اول از تصاویر ورودی SAR در جدول (۱) و در شکل (۸) ارائه شده‌اند.

مطابق با جدول (۱)، با استفاده از مجموعه داده‌های اول SAR نرخ خطای کل، نرخ هشدار خطأ و اشتباه با افزایش تکرار سطوح هم‌تراز کاهش یافته است. در حقیقت با افزایش تکرار سطوح هم‌تراز منحنی اولیه بهبود یافته و مناطق تغییریافته و تغییرنیافته را با خطای کمتری تشخیص داده است. منحنی نهایی حاصل از $T = 5$ ، با نرخ خطای کل $1/10$ درصد، دارای بیشترین دقت در آشکارسازی نظارت‌نشده تغییرات نسبت به سایر مقادیر پارامتر T می‌باشد. بر اساس شکل (۸) با افزایش تکرار سطوح هم‌تراز، میزان نوفه بهشت در تصاویر کاهش می‌یابد و منحنی نهایی به خوبی به مرز مناطق تغییریافته همگرا می‌شود. نتایج حاصل از

شکل ۶: مراحل روش پیشنهادی جهت آشکارسازی نظارت‌نشده تغییرات

رابطه (۲۰)

$$\delta_\varepsilon(x) = \begin{cases} 0, & |x| > \varepsilon \\ \frac{1}{2\varepsilon} \left[1 + \cos\left(\frac{\pi x}{\varepsilon}\right) \right], & |x| \leq \varepsilon \end{cases}$$

همچنین، B_k یک تصویر دودویی می‌باشد که از رابطه (۲۱) بدست می‌آید.

رابطه (۲۱)

در رابطه بالا، b_0 یک حدآستانه در جهت تولید تصویر دودویی B_k می‌باشد.

۴- نتایج و بحث

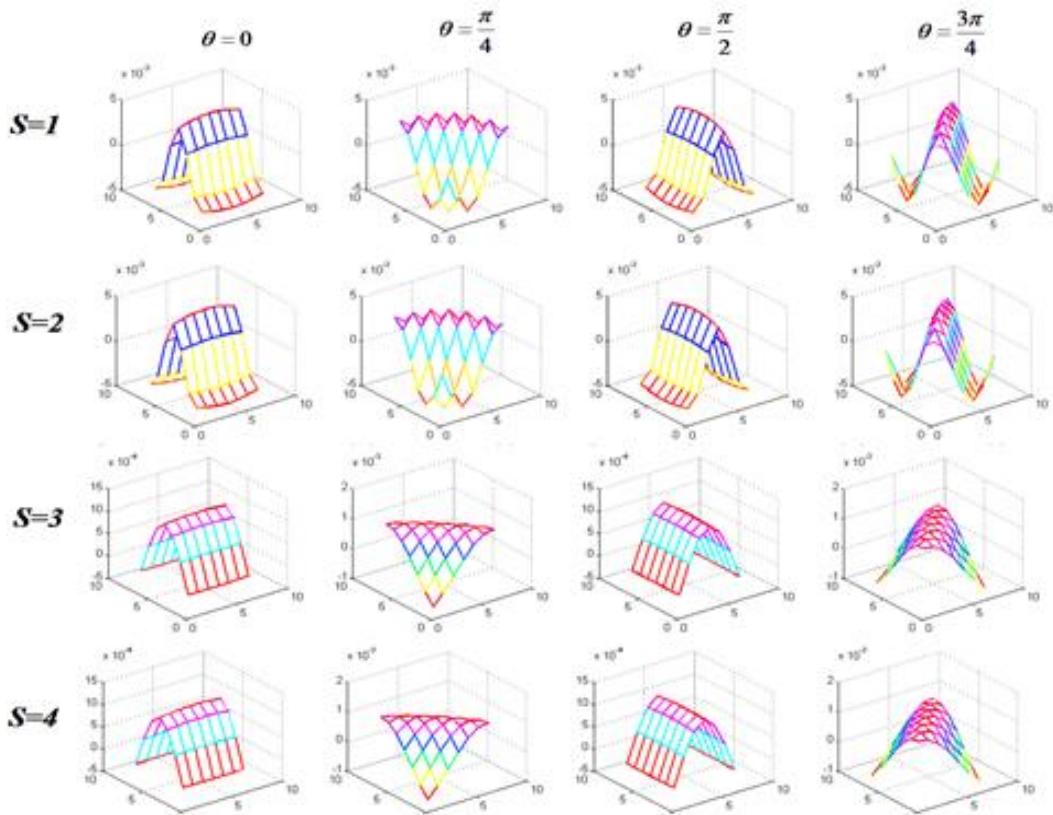
در این بخش در مورد تنظیم پارامترها و همچنین ارزیابی نتایج بدست آمده بحث می‌شود.

۴-۱- تنظیم پارامترها

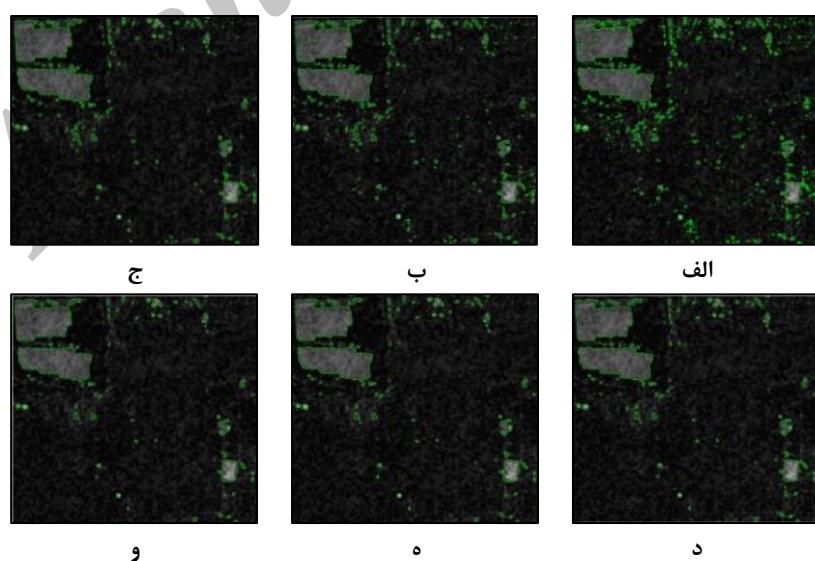
ویژگی‌های بافتی حاصل از فیلترهای گابور با پارامتر مقیاس $S=4$ و به ازای کanal پلاریزیون

نیسان داده شده اند.

بررسی تکرار منحنی را برای مجموعه دوم از تصاویر ورودی SAR در جدول (۲) آورده شده و در شکل (۹)

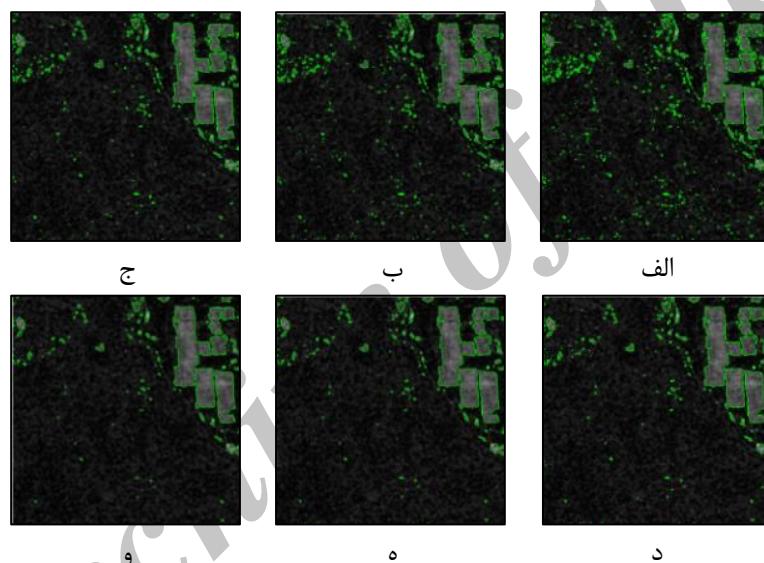
شکل ۷: کتابخانه‌ای از توابع گاپور با چهار مقیاس و چهار دوران

شکل ۸: تکرار مدل منحنی فعال به ازای پارامتر الف) $t=0$ ، ب) $t=1$ ، ج) $t=2$ ، د) $t=3$ و ه) $t=4$ برای مجموعه داده‌های اول SAR

جدول ۱ : عملکرد آشکارسازی نظارت نشده تغییرات با استفاده از روش پیشنهادی در تکرارهای مختلف با استفاده از
مجموعه اول تصاویر چند زمانه SAR

تعداد تکرار	نرخ هشدار خطا		نرخ هشدار اشتباه		نرخ خطای کل	
	پیکسل	P_{FA}	پیکسل	P_{MA}	پیکسل	P_{OE}
($T=0$)	۹۷۶	۴,۵۲	۷۰۴۶	۲,۶۱	۸۰۲۲	۲,۷۵
($T=1$)	۹۱۱	۴,۲۲	۵۸۳۵	۲,۱۶	۶۷۴۶	۲,۳۲
($T=2$)	۸۱۵	۳,۷۷	۴۷۴۲	۱,۷۶	۵۵۵۷	۱,۹۱
($T=3$)	۷۲۸	۳,۳۷	۳۵۳۷	۱,۳۱	۴۲۶۵	۱,۴۶
($T=4$)	۶۷۱	۳,۱۱	۲۹۳۵	۱,۰۹	۳۶۰۶	۱,۲۴
($T=5$)	۶۴۶	۲,۹۹	۲۵۵۵	۰,۹۵	۳۲۰۱	۱,۱

شکل ۹ : تکرار مدل منحنی فعال به ازای پارامتر (الف) ($t=۰$) (ب) ($t=۱$) (ج) ($t=۲$) (د) ($t=۳$) (ه) ($t=۴$) (و) ($t=۵$) برای مجموعه داده‌های دوم SAR

جدول ۲ : عملکرد آشکارسازی نظارت نشده تغییرات با استفاده از روش پیشنهادی در تکرارهای مختلف با استفاده از
مجموعه دوم تصاویر چند زمانه SAR

تعداد تکرار	نرخ هشدار خطا		نرخ هشدار اشتباه		نرخ خطای کل	
	پیکسل	P_{FA}	پیکسل	P_{MA}	پیکسل	P_{OE}
($T=0$)	۳۷۷۵	۵,۴۴	۱۰۲۱۴	۱,۴۱	۱۳۹۸۹	۱,۷۷
($T=1$)	۳۴۶۶	۴,۹۹	۸۲۵۷	۱,۱۴	۱۱۷۲۳	۱,۴۸
($T=2$)	۳۱۱۴	۴,۴۹	۶۱۸۴	۰,۸۶	۹۲۹۸	۱,۱۷
($T=3$)	۳۱۱۹	۴,۴۹	۴۵۳۰	۰,۶۳	۷۶۴۹	۰,۹۷
($T=4$)	۳۰۱۴	۴,۳۴	۳۶۲۰	۰,۵۰	۶۶۳۴	۰,۸۴
($T=5$)	۲۹۷۵	۴,۲۹	۳۰۸۴	۰,۴۳	۶۰۵۹	۰,۷۶

استفاده می‌کند. نتایج کمی و کیفی آشکارسازی نظارت نشده تغییرات با استفاده از روش‌های مختلف برای مجموعه تصاویر اول SAR در جدول (۳) و در شکل (۱۰) آورده شده‌اند.

با توجه به جدول (۲) در درجه اول، روش GKCLSM (روش پیشنهادی) با نرخ خطای کل ۱/۱ درصد، دارای بالاترین دقت آشکارسازی تغییرات نظارت نشده Chan-Vese نسبت به سایر روش‌ها است. مدل Chan-Vese با نرخ خطای کل ۶/۰۵ درصد دارای ضعیفترین نتایج نسبت به سایر روش‌ها است. میزان نرخ خطای کل روش پیشنهادی GKCLSM نسبت به مدل Chan-Vese، روش MRF و EMMRF به ترتیب ۴/۹۵ درصد، ۳/۳۰ درصد و ۳/۳۴ درصد کاهش یافته است. مطابق شکل (۱۰) نقشه دودویی حاصل از مدل Chan-Vese بشدت نویه بوده و همچنین نتایج حاصل از روش EMHMRF و MRF نیز تقریباً نویه‌ای بوده است اما میزان نویه به دلیل استفاده از اطلاعات مکانی در بطن این روش‌ها کمتر از مدل Chan-Vese است. درنهایت روش‌های پیشنهادی GKCLSM نسبت به نویه مقاوم‌تر از سایر روش‌ها می‌باشند. نتایج کمی و کیفی آشکارسازی نظارت نشده تغییرات با استفاده از روش‌های مختلف برای مجموعه دوم تصاویر ورودی SAR در جدول (۳) و در شکل (۱۱) آورده شده‌اند.

همانند نتایج حاصل از مجموعه تصاویر اول SAR مطابق با جدول (۲)، منحنی نهایی حاصل از $T=5$ با نرخ خطای کل ۰/۷۶ درصد، دارای بیشترین دقت در آشکارسازی نظارت نشده تغییرات با مجموعه دوم تصاویر SAR نسبت به سایر مقادیر پارامتر T است. مطابق شکل (۹) با افزایش تکرارها، میزان نویه بهشت در تصاویر کاهش می‌یابد و منحنی نهایی مدل منحنی فعال بهبود یافته و به سمت مرز نهایی مناطق تغییریافته واقعی حرکت کرده و بهترین صورت به محدوده تغییرات همگرا می‌شود.

لازم به ذکر است که افزایش تکرارها مسلماً باعث افزایش زمان همگرایی و تولید نقشه تغییرات با استفاده از این روش می‌شود؛ اما این افزایش زمان ناچیز بوده و در مقابل با افزایش دقت قابل چشم‌پوشی است.

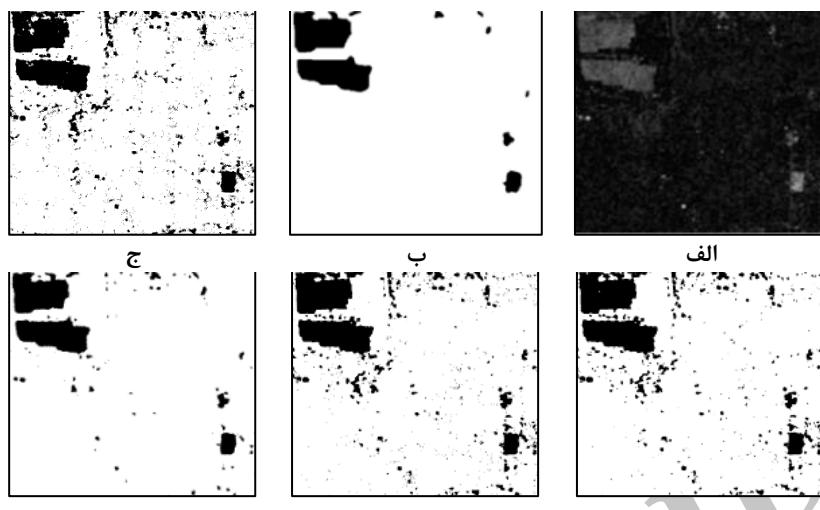
۴-۲- ارزیابی نتایج

جهت ارزیابی عملکرد روش پیشنهادی (GKCLSM) در آشکارسازی نظارت نشده تغییرات، کارایی این روش با روش‌های مبتنی بر ادغام زنجیره مخفی تصادفی مارکوف^۱ و بیشینه‌سازی امید ریاضی^۲ (EMHMRF) زنجیره تصادفی مارکوف^۳ (MRF) و مدل منحنی فعال چان وس (Chan-Vese) مقایسه شده است. مدل Chan-Vese اولین مدل ناحیه مبنای غیر پارامتریک محسوب می‌گردد و بعد از آن تقریباً تمامی مدل‌های معرفی شده از این نوع به نحوی توسعه یافته این مدل محسوب می‌گردد. روش MRF روشی است که از اطلاعات مکانی-متنی جهت آنالیز تصویر اختلاف استفاده می‌کند. همچنین ادغام الگوریتم بیشینه‌سازی امید ریاضی (EM) و زنجیره مخفی تصادفی مارکوف (HMRF) علاوه بر استفاده از اطلاعات متنی، از فرآیندی تکراری توسط الگوریتم HMRF جهت برآورد پارامترهای اولیه جهت روش EM

¹ Hidden Markov random field

² Expectation Maximization

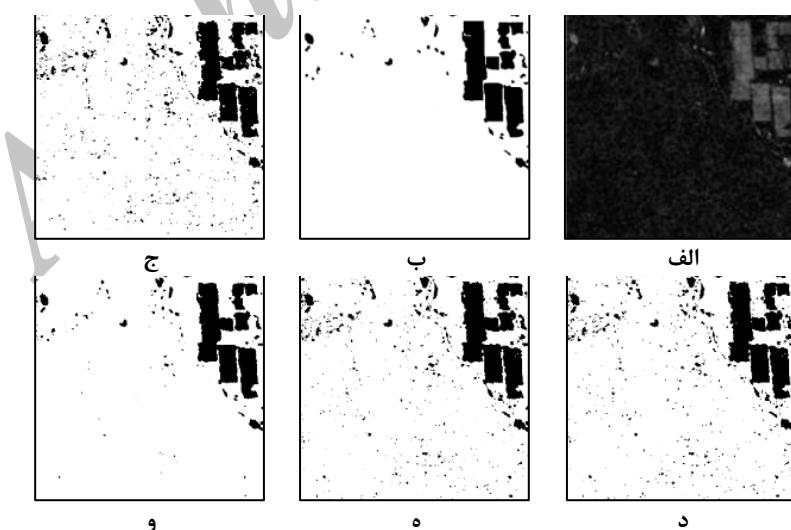
³ Markov Random Field

شکل ۱۰: الف) تصویر اختلاف حاصل از تلفیق به روش DWT، ب) نقشه دودوبی تغییرات مرجع. نقشه دودوبی تغییرات تولید شده توسط ج) روش Chan-Vese، د) روش EMHMRF، ه) روش MRF، و) روش GKCLSM (روش پیشنهادی). به ازای مجموعه اول تصاویر ورودی SAR

جدول ۳: ارزیابی عملکرد روش‌های آشکارسازی نظارت‌نشده تغییرات با استفاده از مجموعه اول از تصاویر ورودی SAR

روش	نرخ هشدار اشتباه		نرخ خطای کل	
	پیکسل	P_{FA}	پیکسل	P_{OE}
Chan-Vese	۹۲۶	۴۲۹	۱۶۶۷۹	۶,۱۹
EMHMRF	۳۳۲	۱,۵۴	۱۲۶۱۱	۴,۶۸
MRF	۳۲۹	۱,۵۲	۱۲۴۹۳	۴,۶۳
GKCLSM	۶۴۶	۲,۹۹	۲۵۵۵	۰,۹۵
			۳۲۰۱	۱,۱

شکل ۱۱: الف) تصویر اختلاف حاصل از تلفیق به روش DWT، ب) نقشه دودوبی تغییرات مرجع. نقشه دودوبی تغییرات تولید شده توسط ج) روش Chan-Vese، د) روش EMHMRF، ه) روش MRF، و) روش GKCLSM (روش پیشنهادی). به ازای مجموعه دوم تصاویر ورودی SAR

جدول ۴: ارزیابی عملکرد روش‌های آشکارسازی نظارت نشده تغییرات از تصاویر ورودی SAR

روش	نرخ هشدار خطأ		نرخ هشدار اشتباہ		نرخ خطای کل	
	پیکسل	P_{FA}	پیکسل	P_{MA}	پیکسل	P_{OE}
<i>Chan-Vese</i>	۳۴۲۸	۴,۹۴	۲۲۹۰۴	۳,۱۷	۲۶۳۳۲	۳,۳۲
<i>EMHMRF</i>	۱۳۳۰	۱,۹۲	۱۹۵۳۰	۲,۷۰	۲۰۸۶۰	۲,۶۳
<i>MRF</i>	۱۰۹۱	۱,۵۷	۱۹۶۳۷	۲,۷۲	۲۰۷۲۸	۲,۶۲
<i>GKCLSM</i>	۲۹۷۵	۴,۲۹	۳۰۸۴	۰,۴۳	۶۰۵۹	۰,۷۶

خوشبندی GKC، باعث شده که مدل منحنی فعال بتواند در فرآیندی تکراری مرز صحیحی از تغییرات را تشخیص دهد. در حقیقت استفاده از مقدار اولیه نزدیک به جواب نهایی موجب افزایش سرعت و دقت همگرایی مدل منحنی فعال در شناسایی تغییرات شده است. همچنین استفاده از اطلاعات بافت فیلتر گابور، موجب تولید تصاویری با آماره‌های ساده از درجات خاکستری شده است که مستقیماً به عنوان ویژگی بافت مورد استفاده قرار می‌گیرند. در ضمن چون این فیلتر از آماره‌هایی در قالب پنجه برای تولید بافت استفاده می‌کند، در نتیجه، از نرخ خطای کمتری در محلی‌سازی ناحیه‌ای برخوردار است. همچنین استفاده از اطلاعات بافتی حاصل از این فیلتر موجب افزایش دقت آشکارسازی تغییرات نسبت به استفاده از اطلاعات خام تصویر شده است.

جهت بررسی عملکرد روش پیشنهادی در آشکارسازی نظارت نشده تغییرات و از آن جا که یک روش مناسب جهت آشکارسازی نظارت نشده تغییرات باید عمومیت داشته باشد از دو مجموعه تصاویر ماهواره‌ای چندزمانه SAR استفاده شد. در روش پیشنهادی جهت دستیابی به منحنی بهینه در مدل سطوح همتراز، نیاز به تنظیم پارامتر T (تعداد تکرار مدل منحنی فعال) است. افزایش تعداد تکرار سطوح همتراز موجب کاهش نویفه در نقشه دودویی تغییرات نهایی به ازای هر یک از داده‌های ورودی می‌شود و منحنی نهایی به خوبی محدوده مناطق تغییریافته را آشکار می‌سازد.

نتایج حاصل از ارزیابی کمی و کیفی روش پیشنهادی

مطابق نتایج حاصل از مجموعه اول داده‌های SAR با توجه به جدول (۳) در درجه اول، روش *GKCLSM* (روش پیشنهادی) با نرخ خطای کل $0/76$ درصد، دارای بالاترین دقت آشکارسازی تغییرات نظارت نشده نسبت به سایر روش‌ها است. مدل *Chan-Vese* با نرخ خطای کل $3/32$ درصد دارای ضعیفترین نتایج نسبت به سایر روش‌ها است. میزان نرخ خطای کل روش پیشنهادی *GKCLSM* نسبت به مدل *EMHMRF*، *MRF* و *Chan-Vese* به ترتیب $2/56$ درصد، $1/86$ درصد و $1/87$ درصد کاهش یافته است. مطابق شکل (۱۱) نقشه دودویی حاصل از مدل *Chan-Vese* بشدت نویفه‌ای بوده و همچنین نتایج حاصل از روش *EMHMRF* و *MRF* نیز تقریباً نویفه‌ای بوده است. نتایج حاصل از روش پیشنهادی در مقایسه با نقشه مرجع نویفه کمتری را نسبت به سایر روش‌ها دارد.

۵- نتیجه‌گیری

در این تحقیق، روشی نوین در زمینه آشکارسازی نظارت نشده تغییرات بر اساس ادغام خوشبندی GKC و مدل منحنی فعال ارائه شد. استفاده از تبدیل DWT در جهت تلفیق تصاویر اختلاف نسبت لگاریتم و نسبت میانگین، موجب تولید تصویر اختلافی بهینه و مقاوم نسبت به نویز شده است. همچنین استفاده از تلفیق تصاویر اختلاف حاصل از روش‌های مختلف، با استفاده از این تبدیل موجب بهره‌برداری از مزایای هر یک از تصاویر اختلاف در قالب یک تصویر اختلاف شده است. تولید منحنی اولیه با استفاده از

آشکارسازی تغییرات وابسته به عواملی نظیر توان تفکیک مکانی، دقت هندسی و رادیومتریکی، پیچیدگی رفتار پدیده‌ها در منطقه مورد مطالعه و الگوریتم و روش مورد استفاده می‌باشد؛ روش پیشنهادی دارای ویژگی‌های نظیر ۱) مقاومت بالا در برابر نوفه ۲) قابلیت تشخیص مرز صحیحی از محدودیت تغییرات ۳) مستقل از فرض اولیه در زمینه نوع توزیع داده‌های تصویر اختلاف و ۴) پیچیدگی و حجم محاسباتی کم، می‌باشد. اما مهم‌ترین چالش در روش پیشنهادی تنظیم پارامترهای منحنی است. بنابراین در این جهت پیشنهاد می‌شود که از الگوریتم‌های جستجوی محلی که از یک راه حل به راه حل دیگر در فضایی از راه حل‌های پیش رو (فضای جستجو) با استفاده از تغییرات محدود حرکت می‌کنند تا به یک راه حل بینه دست یابند استفاده شود و نتایج حاصل از آن با نتایج حاصل از روش پیشنهادی در این تحقیق مقایسه گردد.

در هر یک از دو مجموعه تصاویر مورد استفاده از منطقه مورد مطالعه در این تحقیق نشان می‌دهد که روش پیشنهادی با نرخ خطای ۱/۱ درصد و ۰/۷۶ درصد به ترتیب برای مجموعه داده‌های ورودی اول و دوم SAR دارای کمترین نرخ خطای کل نسبت به روش‌های Chan-Vese و MRF، EMHMRF است و قابلیت بالایی در آشکارسازی نظارت‌نشده تغییرات و تفکیک مناطق تغییریافته و تغییرنیافته دارد به این معنا که پیش‌زنینه بهتری از مناطق تغییریافته ارائه می‌کند. نتایج آشکارسازی نظارت‌نشده تغییرات شامل قطبیت VV بوده است و طبیعتاً وجود سایر قطبیت‌ها موجب افزایش دقت شناسایی تغییرات و همچنین آشکارسازی تغییرات در قطبیت‌های دیگر می‌شود. در اصل وجود قطبیت‌های دیگر در کنار قطبیت VV، به عنوان نوعی اطلاعات موجب افزایش دقت آشکارسازی تغییرات می‌شود. با توجه به اینکه دقت نتایج حاصل از

مراجع

- [1] A. Singh, "Digital change detection techniques using remotely-sensed data", International journal of remote sensing, Vol. 10, pp. 989-1003, 1989.
- [2] T. Celik, "Unsupervised Change Detection in Satellite Images Using Principal Component Analysis And-Means Clustering", IEEE Geoscience and Remote Sensing Letters, Vol. 6, pp. 772-776, 2009.
- [3] N.S. Mishra, S.Ghosh, and A.Ghosh, "Fuzzy clustering algorithms incorporating local information for change detection in remotely sensed images", Applied Soft Computing, Vol. 12, pp. 2683-2692, 2012.
- [4] A. Moghimi, H. Ebadi, and V. Sadeghi, "Review of Change Detection Methods from Multitemporal Satellite Images by Pixel-Based and Object-Based Approach", Geospatial Engineering Journal (GEJ), Vol. 7(2), pp. 99-110, 2016, (Persian).
- [5] S.Ghosh, S.Patra, and A.Ghosh, "An unsupervised context-sensitive change
- [6] M.Volpi, G. Camps-Valls, and M.Kanevski, "Unsupervised change detection with kernels", IEEE Geoscience and Remote Sensing Letters, Vol. 9(6), pp. 1026-1030, 2012.
- [7] A. Moghimi, H. Ebadi, and V. Sadeghi, "Unsupervised Change Detection from Multitemporal SAR images using clustering based on genetic algorithm and hidden markov random field model", The 1st National Conference on Geospatial Information Technology, 19, 20 Jan 2016, (Persian).
- [8] M. Ghanbari, V. Akbari, A. A. Abkar, M. R. Sahebi. "Minimum-Error Thresholding for Unsupervised Change Detection in Multilook Polarimetric SAR Images",

- Journal of Geomatics Science and Technology (JGST). Vol.5 (2), pp. 17-29, 2015, (Persian).
- [9] Y.Bazi, F.Melgani, and H.D. Al-Sharari, "Unsupervised change detection in multispectral remotely sensed imagery with level set methods", IEEE Transactions on Geoscience and Remote Sensing, Vol. 48(8), pp. 3178-3187, 2010.
- [10] T.Celik and K.K. Ma, "Multitemporal image change detection using undecimated discrete wavelet transform and active contours", IEEE Transactions on Geoscience and Remote Sensing, Vol. 49(2), pp. 706-716, 2011.
- [11] S.Kabir, D.He, M.Sanusı, and W.Wan Hussina, "Texture analysis of IKONOS satellite imagery for urban land use and land cover classification", the imaging Science Journal, Vol. 58, pp. 163-170, 2010.
- [12] J.G. Daugman, "Uncertainty relation for resolution in space, spatial frequency, and orientation optimized by two-dimensional visual cortical filters", Journal of the Optical Society of America, 1985, 1160-1169.
- [13] M. Haghigat, S. Zonouz, and M.Abdel-Mottaleb, "Identification using Encrypted Biometrics in Computer Analysis of Images and Patterns", Springer, pp. 440-448, 2013.
- [14] L.Paul and D.P. Ramamoorthy, "Synthetic Aperture Radar Image Change Detection Using Fuzzy C-Means Clustering Algorithm", International Journal of Advanced Research in Computer and Communication Engineering, Vol. 2 (2), pp. 76-86, 2013.
- [15] S. Nikolov, P. Hill, D. Bull, N.Canagarajah, "Wavelets for image fusion. Wavelets in signal and image analysis", Springer, pp. 213-241, 2001.
- [16] D.E. Gustafson and W.C. Kessel, "Fuzzy clustering with a fuzzy covariance matrix", In the 17th Symposium on Adaptive Processes, pp. 761-766, 1978.
- [17] R. Babuka, P. Van der Veen, and U. Kaymak, "Improved covariance estimation for Gustafson-Kessel clustering", In proceedings of the 2002 IEEE International Conference on Fuzzy Systems, pp. 1081-1085, 2002.
- [18] T. F. Chan and L. Vese, "Active contours without edges", IEEE transactions on Image processing, Vol. 10(2), pp. 266-277, 2001.
- [19] S. Osher and J. A. Sethian, "Fronts propagating with curvature-dependent speed: algorithms based on Hamilton-Jacobi formulations", Journal of computational physics, Vol. 79(1), pp. 12-49, 1988.
- [20] K. Michael, A. Witkin, and D. Terzopoulos. "Snakes: Active contour models." International journal of computer vision, Vol. 1(4), pp. 321-331, 1988.
- [21] C. Li, C.Xu, C.Gui, and M. D. Fox, "Level set evolution without re-initialization: a new variational formulation", In Computer Vision and Pattern Recognition, IEEE Computer Society Conference, pp. 430-436, 2005.

Unsupervised Change Detection in Multitemporal SAR Images Based on Integration of Clustering and Active Contour Model

Moghimi A.^{1*}, Khazai S.², Ebadi H.³

1- Master of Science in Photogrammetry, Faculty of Geodesy and Geomatics, K.N.Toosi University of Technology

2- Assistant Professor, Civil Engineering Research Center, Imam Hussein Comprehensive University

3- Associate Professor, Faculty of Geodesy and Geomatics, K.N.Toosi University of Technology and Member of the Center of Excellence in Geographic Information System

Abstract

In this study, a method for unsupervised change detection in multi-temporal SAR images has been presented based on integrating clustering and active contour model. In this method, texture information is extracted by using Gabor filter in different scales and directions. KPCA transformation is also applied to reduce the dependency between the extracted features and image information. Moreover, Discrete Wavelet Transformation (DWT) and Gustafson-Kessel clustering (GKC) methods are used respectively to generate the difference image and the initial contour for the active contour model. In the final step, the region-based non-parametric active contour model is used for producing the change image containing changed and unchanged regions. For performance evaluation of the proposed method, two sets of high resolution multi-temporal TerraSAR-X images are considered. Experimental results of unsupervised change detection method show that, the total error rate of the proposed approach for the first data set are decreased respectively to 4.95%, 3.30% and 3.34% compared to that of the Chan-Vese, MRF and EMMRF methods and for the second data set, the total error rate of the proposed method are decreased to 2.56%, 1.86% and 1.87 As well. Moreover, the results showed that the use of GKC method leads to production of the initial curve with minimal convergence time for the active contour model. Also, the use of active contour model improves the accuracy of change map creation using a repetitive process.

Key words: Multi-temporal SAR images, Gabor filtering, Gustafson-Kessel clustering (GKC), Active contour model.

Correspondence Address: Department of Photogrammetry and Remote Sensing, Faculty of Geodesy & Geomatics Engineering, K.N.Toosi University of Technology, No. 1346, Vali-Asr Street, Mirdamad Cross, Tehran, IRAN
Tel : +98 9109261133
Email : moghimi.armin@gmail.com